

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Sýkorové a soudců JUDr. Ivany Hesové a JUDr. Aleny Bílkové ve věci

žalobce: **J. N.**, narozený dne xxx
bytem Xxx, Xxx
zastoupený advokátem JUDr. Michalem Pacovským
sídlem Čelakovského sady 433/10, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 427/16, 128 10 Praha 2
za níž jedná Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 9 274 722,48 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. 8. 2022,
č. j. 26 C 101/2021-128,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v zamítavém výroku o věci samé (výrok II.) **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci Kč 159 200 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p. a. od 12. 5. 2021 do zaplacení, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované, aby zaplatila žalobci 228 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % p. a. od 12. 5. 2021 do zaplacení a úrok z prodlení z částky

766 729,52 Kč ve výši 8,25 % p. a. od 12. 5. 2021 do 7. 7. 2021, to vše do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I.), zatímco žalobu o zaplacení dalších Kč 9 046 721,48 s příslušenstvím zamítl (výrok II.). O nákladech řízení rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu (výrok III.).

2. Žalobce se domáhá *náhrady majetkové a nemajetkové újmy*, jež mu měla vzniknout v souvislosti s trestním stíháním pro zločin porušení povinnosti při správě cizího majetku, podle § 220 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku, které proti němu bylo zahájeno usnesením Policie České republiky, Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, Služby kriminální policie a vyšetřování, Expozitura České Budějovice, dne 26. 3. 2013, čj. UOOZ-2087/TC-2012-292100, a trestní stíhání nakonec neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu, neboť rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 13. 3. 2020, čj. 10T 8/2014-14491, byl zproštěn obžaloby. Uplatněné návrhy (nároky) specifikoval takto:

Ad a/ náhrada majetkové újmy spočívající ve vynaložených nákladech na obhajobu - žádá peněžité plnění 638 841,50 Kč s úroky z prodlení od 12. 5. 2021 do zaplacení; žalobci již žalovaná zaplatila 594 729,52 Kč.

Ad b/ náhrada majetkové újmy spočívající v ušlém zisku - žádá peněžité plnění 1 854 241 Kč s úroky z prodlení od 12. 5. 2021, což se skládá z ušlého výdělku ve výši 1 175 868 a nefinančního plnění ve výši 678 373 Kč, které se žalobci během výkonu jeho funkce v zastupitelstvu dostávalo a o které v důsledku trestního stíhání přišel.

Ad c/ náhrada nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním - žádá peněžité plnění ve výši 7 548 368 Kč s úroky z prodlení od 12. 5. 2021 do zaplacení za ztrátu kariéry a zásah do osobnostní sféry; žalobci již žalovaná zaplatila 172 000 Kč.

3. Žalovaná na svoji obranu uvedla, že mezi ušlým ziskem a nezákonně vedeným trestným stíháním není příčinná souvislost, neboť žalobce byl odvolán z funkcí náměstka primátora a člena Rady hl. m. Prahy a v dozorčí radě Pražského dopravního podniku xxxx. Vyloučen z ODS byl xxx. Ohledně dalších požadovaných částek navrhl, aby žalobní návrh byl zamítnut, protože jí vyplacené plnění na náklady obhajoby a na nemajetkovou újmu jsou dostatečnou náhradou.
4. Mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že trestní stíhání žalobce neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu, tedy že zde je nezákonné rozhodnutí ve smyslu ust. § 5, 7 odst. 1 a § 8 odst. 1 zákona 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, dále jen zákon, a že žalobce předběžně a včas předmětné nároky uplatnil u žalované.

5. Soud prvního stupně provedl účastníky navržené důkazy a na základě jejich hodnocení dospěl ke zjištění, která popsal v napadeném rozsudku, přitom vyložil, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, proč neprovedl i další důkazy, které skutečnosti má prokázány a které nikoli a o které skutečnosti opřel svá skutková zjištění. Skutkový stav právně posoudil podle ustanovení, která citoval v odůvodnění přezkoumávaného rozsudku. Odvolací soud na toto odůvodnění odkazuje a na tomto místě stručně skutkové a právní závěry soudu prvního stupně shrnuje. Proti žalobci bylo na základě usnesení ze dne 26. 3. 2013 zahájeno trestní stíhání pro zločin porušení povinnosti při správě cizího majetku, podle § 220 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku. Žalobce si zvolil obhájce, kterému za obhajobu zaplatil částku Kč 638 841,50 Kč. Žalobce byl rozsudkem Městského soudu v Praze dne 13. 3. 2020, čj. 10T 8/2014 – 14491 zproštěn obžaloby z důvodu, že v žalobním návrhu označený skutek není trestný činem. Trestní stíhání trvalo 7 let a žalobci hrozil trest odnětí svobody 2 – 8 let. Žalobce byl starostou Xxx, stal se náměstkem primátora hlavního města Prahy. Kvůli trestnímu stíhání měl žalobce problém sehnat jakékoli zaměstnání, a to i mimo politiku. Většinu svého profesního života se živil politikou, jeho členství v Občanské demokratické straně skončilo. Celá věc byla medializována.

Ve věci Ad a/ náhrada majetkové újmy spočívající ve vynaložených nákladech na obhajobu vycházel soud prvního stupně z tarifní hodnoty Kč 30 000, tj. za jeden úkon právní služby částka Kč 2 300, k tomu ke každému úkonu paušál Kč 300 a 21 % DPH. Zaměřil se na žalovanou neproplacené

úkony a uzavřel, že požadované navýšení základní částky za jeden úkon právní služby z důvodu složitosti věci není na místě, neboť složitost věci je již obsažena v samotné výši za jeden úkon podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif /AT/. Souhlasil se žalovanou, že žalobci náleží za účelně vynaložené náklady obhajoby jí vyplacená částka, proto ohledně zbývajících částky Kč 44 111,98 žalobu zamítl.

Ve věci *Ad b/ náhrada majetkové újmy spočívající v ušlém zisku* vycházel soud prvního stupně z toho, že nárok na zaplacení částky Kč 678 373 nelze přiznat, protože žalobce v rozhodném období nebyl ve funkci, nemohl ani pobírat náhrady spojené s výkonem funkce, přičemž odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2010, sp. zn. 21 Cdo 1788/2009. Ve vztahu k celé částce Kč 1 854 241 dovodil, že vznik tvrzené škody není v přímé příčinné souvislosti se zahájeným trestním řízením, neboť žalobce byl odvolán z funkce xxx a trestní stíhání bylo zahájeno 26. 3. 2013, xxxx, hlavní příčinou jeho odvolání bylo jeho rozhodnutí neproplatit značnou finanční částku za výstavbu (žalobce sám to uvedl v rámci tohoto soudního řízení). Žalobu proto ohledně částky Kč 1 854 241 zamítl.

Ve věci *Ad c/ náhrada nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním* vzal soud prvního stupně v úvahu a) povahu trestní věci, d) délku trestního stíhání a především c) dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozeného žalobce, současně měl na paměti nález Ústavního soudu České republiky ze dne 29. 4. 2014, sp. zn. I. ÚS 2551/13. Trestní stíhání žalobce trvalo 7 let a 2 měsíce, což je nepřiměřeně dlouhá doba. Žalobci hrozil trest odnětí svobody v rozpětí 2 – 8 let. Žalobce byl před sdělením obvinění osobou veřejně činnou, známou a ve společnosti dosáhl vysokého postavení. Na jednu stranu žalobce s ohledem na uvedené by měl být odolnější vůči nepříznivým vlivům okolí, avšak v případě, že se ukáže zahájené trestní stíhání, jako liché, má pak právo na vyšší odškodnění, než osoba veřejně neznámá. Žalobce je bezúhonný občan, byl veřejně činný, uctíváný. Po vznesení obvinění byl z veřejné funkce odvolán a již se mu nepodařilo se vrátit na stejné ani podobné místo. Žalobce dokonce nesehnal ani místo, kde by uplatnil své vzdělání a získanou odbornost, byť ne již v politice. Soud prvního stupně vyslovil názor, že přiměřeně zadostiučinění za takto vzniklou nemajetkovou újmu je částka Kč 400 000. Vycházel při tom z rozhodnutí tamního soudu ve věci sp. zn. 26 C 37/2015, 20Co 318/2021. Se zřetelem k již žalovanou vyplacené částce Kč 172 000, přiznal žalobci dalších 228 000 Kč, včetně požadovaných zákonných úroků z prodlení.

6. O náhradě nákladů řízení soud prvního stupně rozhodl dle ustanovení § 142 odst. 2) o. s. ř. a nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků, když jejich úspěch a neúspěch ve věci byl téměř stejný.
7. Proti tomuto rozsudku podal žalobce odvolání, ve kterém vytýkal soudu prvního stupně, že nesprávně právně posoudil otázky náhrady účelně vynaložených nákladů obhajoby, nesprávně dovodil, že nebyla prokázána příčinná souvislost mezi odvoláním z funkce a nezákonným trestním stíháním, když přitom dovodil, že politická kariéra žalobce byla v důsledku trestního stíhání zničena, tudíž učinil napadené rozhodnutí vnitřně rozporným. Nevypořádal se také s argumentací žalobce a recentní judikaturou týkající se rozhodování obdobných případů, na kterou poukazyval. Výše nemajetkové újmy, kterou soud prvního stupně žalobci přiznal, tak je zcela neadekvátně nízká. Konečně soud prvního stupně pochybil při rozhodování o náhradě nákladů řízení úspěšnému účastníkovi a v rozporu se zákonem ji žalobci nepřiznal. Ohledně nákladů vynaložených na obhajobu soud prvního stupně plně vyhověl žalované, když žalobcův nárok na náhradu nákladů vynaložených na obhajobu zamítl v rozsahu, který žalovaná odmítla nahradit. U dvou úkonů obhajoby požadoval žalobce odměnu zvýšenou na trojnásobek, a to za úkon provedený dne 18. července 2017 – 22 stránek dlouhé odvolání proti rozsudku Městského soud v Praze ze dne 8. září 2016, čj. 10 T 8/2014, který měl celkem 263 stránek, a úkon provedený dne 10. ledna 2019 – 24 stránek dlouhé odvolání proti rozsudku Městského soud v Praze ze dne 17. prosince 2018, čj. 10 T 8/2014, který měl celkem 271 stránek. Tarifní hodnota reflektuje obtížnost úkonu jen částečně, podle ust. § 10 odst. 3) AT se tarifní hodnota trestních věcí stanovuje pouze dle výše hrozícího trestu. Nezohledňuje ale např. počet

spoluobžalovaných, věcnou složitost trestní věci nebo rozsáhlost konečného rozhodnutí. Právě tyto skutečnosti se promítají do časové náročnosti jednotlivých úkonů právní pomoci a mohou být zohledněna při navýšení odměny dle ust. § 12 AT. Pokud by tarifní hodnota složitost věci zcela reflektovala, ust. § 12 AT by bylo nadbytečné. Mimořádnost a rozsáhlost kauzy Xxx, na což žalobce upozorňoval, soud prvního stupně zcela přehlédl. Soud prvního stupně nezohlednil, že Vrchní soud v Praze celou věc vracel soudu prvního stupně 2x a napotřetí případ rozhodoval zcela jiný senát soudu prvního stupně. V průběhu řízení bylo zjištěno, že protokoly z jednání u soudu prvního stupně byly dodatečně upravovány tak, že neodpovídaly tomu, co se u jednání soudu ve skutečnosti odehrálo. Nalezení a odstranění vad protokolace si tak vyžádalo značné úsilí. Rovněž je potřeba přihlídnout k věcné složitosti kauzy Xxx a množství spoluobžalovaných. Žalobce je proto přesvědčen, že tyto specifické okolnosti případu odůvodňují jeho použití a navýšení odměny alespoň u dvou úkonů odvolání, které jistě účelné, když jim bylo odvolacím soudem vyhověno. Pokud jde o odměnu za porady konané mezi žalobcem a jeho obhájcem ve dnech 16. září 2014; 16. října 2014; 11. listopadu 2014 a 14. září 2017, soud prvního stupně se nevypořádal s argumentací žalobce, že obhajoba v tak rozsáhlé kauze Xxx je jen stěží možná bez pravidelných porad. Aby obhájce dostal všem uvedeným povinnostem, v tak náročném trestním řízení, je povinen porady s klientem organizovat (anebo se jich na přání klienta zúčastňovat) mnohem častěji než v jednodušších věcech. Advokátní tarif nestanovuje, kdy konkrétně se mají porady konat, ani neklade žádné jiné podmínky pro to, aby mohla být porada s klientem obhájci proplacena. Pokud soud prvního stupně konstatoval, že poradu obhájce s klientem lze proplatit pouze, pokud se konala v bezprostřední časové souvislosti s úkonem trestního řízení, *de facto* tak pro přiznání odměny obhájce vytvořil novou hmotněprávní podmínku nad rámec advokátního tarifu. Soud prvního stupně také pominul, že žalobce za veškeré úkony svému obhájci zaplatil mnohem vyšší smluvní odměnu.

Žalobce dále v odvolání namítal, že soud prvního stupně nárok žalobce na náhradu škody představující ušlý zisk nesprávně právně posoudil, neboť vycházel z judikatury Nejvyššího soudu, jež na případ žalobce nedopadá, a z provedených důkazů vyvodil nesprávné skutkové závěry, což také vedlo k nesprávnému posouzení věci, a některé důkazy navrhované žalobcem neprovedl vůbec. Žalobce požadoval náhradu výdělku, který v důsledku odvolání z funkcí ztratil, xxxx. Žalobce prokázal, že tyto příjmy dosahoval během výkonu funkcí v zastupitelstvu hl. m. Prahy jako člen Rady hl. m. Prahy, náměstek primátora a člen dozorcí rady Pražského dopravního podniku. Žalobce byl v důsledku nezákonného trestního stíhání z těchto funkcí odvolán a v dalším volebním období mu bylo znemožněno se o tyto funkce ucházet. Z politiky, která byla jeho zaměstnáním a zdrojem příjmů, byl v důsledku nezákonného trestního stíhání zcela a jednou provždy vyřazen. Žalobce v rámci svého účastnického výslechu podrobně popsal tehdejší politickou situaci v zastupitelstvu hl. m. Prahy (jaké politické strany v něm působily, jaké měly motivace a cíle), kauza Xxx byla záminkou k odvolání. Žalobce vykonával politickou funkci v zastupitelstvu hl. m. Prahy a byl zvolen do Rady hl. m. Prahy, což jsou vícečlenné orgány. Odvolání z jednotlivých funkcí tedy podléhá zákonem stanovenému procesu a zabere určitý čas. Přirozeně tak nelze o odvolání rozhodnout tzv. od stolu a ihned. Rovněž právní posouzení nároku na náhradu škody v podobě ušlého nefinančního plnění, založené na rozhodnutí Nejvyššího soud sp. zn. 21Cdo 1788/2009 považoval žalobce za nesprávné, neboť rozhodnutí Nejvyššího soudu se týká zcela jiného nároku ve zcela jiném právním vztahu, nefinanční plnění, které se žalobci během výkonu funkce v zastupitelstvu hl. m. Prahy dostávalo, takovou povahu nemá. Pro občany byl žalobce z důvodu stíhání nadále nevolitelný a měl dokonce problém sehnat i politicky neexponované zaměstnání na vyšší pozici (např. vedoucího prodejny v Lidlu). Je tak podivné, že na jednu stranu mohlo v důsledku nezákonného trestního stíhání dojít ke zničení jeho politické kariéry, ale na druhou stranu nezákonné trestní stíhání nemohlo být důvodem jeho odvolání. Přitom politická kariéra žalobce (která byla i dle soudu prvního stupně v důsledku nezákonného trestního stíhání zničena) spočívala právě v tom, že byl zastupitelem v Praze, jinou politickou funkci tehdy žalobce nevykonával

Odvolatel dále zdůraznil, že soud prvního stupně uznal existenci žalobcovy nároku na náhradu nemajetkové újmy, avšak náhradu přiznal jen zčásti, a to ve zcela neadekvátní výši. Z napadeného rozsudku není nijak patrné, proč soud prvního stupně nezohlednil judikaturu, na kterou poukazoval žalobce, a při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění vycházel z rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 20Co 318/2021 zabývající se náhradou újmy rovněž jednoho ze spoluobviněných v kauze Xxx. Markantní rozdíl oproti žalobci však spočívá v tom, že trestní stíhání v prvním srovnávaném případě skončilo zprošťujícím rozsudkem již dne 31. července 2017, zatímco nezákonné trestní stíhání žalobce trvalo o 3 roky déle. Nadto se poškozenému (v kauze Xxx spoluobviněnému) podařilo politickou kariéru opětovně nastartovat. Druhý vybraný rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 26C 37/2015-97 nemá s případem žalobce žádné srovnatelné znaky, jednak trestní stíhání poškozeného lékaře trvalo podstatně kratší dobu (3 roky), jednak kariéra poškozeného lékaře v důsledku trestního stíhání neskončila zcela. V přepočtu bylo poškozenému v prvním srovnávaném případě poskytnuto zadostiučinění za jeden rok trestního stíhání ve výši 75 000 Kč (300 000 Kč/ 4 roky), v druhém srovnávaném případě šlo o částku 133 000 Kč za jeden rok trestního stíhání (400 000 Kč/ 3 roky). Ve finále se tak žalobci dostalo mnohem nižšího zadostiučinění, byť trestní stíhání trvalo mnohem delší dobu a způsobená újma byla podstatně větší. Žalobce v řízení poukazoval na nálezy Ústavního soudu, a to sp. zn. II. ÚS 417/21, z něhož lze dovodit, že soud prvního stupně přiznal zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním částku v přepočtu 14 000 Kč za jeden měsíc trestního stíhání a soud druhého stupně pak částku ve výši 7 000 Kč za jeden měsíc, sp. zn. I. ÚS 4293/18, kde lze pak dovodit, že u soudu prvního stupně se jednalo o částku ve výši 6 000 Kč za jeden měsíc nezákonného trestního stíhání a u soudu odvolacího byla tato částka zvýšena na 10 000 Kč. Poukazoval též na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 4293/18 a II. ÚS 417/21. Odvolatel vyslovil názor, že vedle toho soud prvního stupně také nesplnil svou povinnost řádně zdůvodnit, proč neprovedl i další důkazy ve smyslu § 157 odst. 2 o. s. ř., pouze stručně uvedl, že mu pro posouzení věci postačovaly důkazy provedené, a proto další neprováděl, což je odůvodnění nedostatečné, neboť není přezkoumatelné.

Žalobce konečně napadl výrok o náhradě nákladů řízení. Být žalobci bylo přiznáno zadostiučinění v jiné výši, než se domáhal žalobou, základ nároku nepochybně prokázal. Soud prvního stupně dovodil, že v důsledku nezákonného trestního stíhání byla žalobci způsobena újma, za kterou mu zadostiučinění náleží. Ve světle citované judikatury tak měl žalobce plný úspěch ve věci.

Žalobce navrhl, aby odvolací soud zrušil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

8. Žalovaná navrhla, aby napadený rozsudek soudu prvního stupně byl v zamítavém výroku ve věci samé a výroku o nákladech řízení jako věcně správné potvrzen.
9. Odvolací soud přezkoumal postupem podle § 212, § 212a, § 214 odst. 1 občanského soudního řádu, dále jen o. s. ř., rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a po doplnění dokazování obsahem dokumentů, a to 1/ Usnesení Zastupitelstva hlavního města Prahy č. xxx ze dne xxx, k návrhu personálních změn v Radě hl. m. Prahy, ve které, mimo jiného „Zastupitelstvo hlavního města Prahy odvolává ke dni xxx podle bodu 2. J. N. z funkce náměstka primátora hl. m. Prahy:“, 2/ Zápis z xxx. zasedání Zastupitelstva hl. m. Prahy – I. část, které se konalo dne xxxx od 9.00 hod ve velké zasedací síni Nové radnice, kde je odvolání žalobce z funkce uvedeno na stranách 5. a 6 tohoto dokumentu, a 3/ STENOZÁPIS z xx. zasedání Zastupitelstva hl. m. Prahy ze dne xxx, kde je odvolání žalobce z funkce uvedeno zejména na stranách 12., 14. a 15., a dále pak také na stranách 16. až 19., a zprávou Občanské demokratické strany ze dne xxx. Dospěl k následujícím závěrům.
10. Vady řízení, k nimž u přípustného odvolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 212a odst. 5 o. s. ř.), odvolací soud neshledal.
11. Je ustálenou soudní praxí, že podle zákona 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, odpovídá stát i za škodu

způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu; protože zákon tento nárok výslovně neupravuje, vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší, a to z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž je považováno rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje. Neposuzuje se tedy správnost postupu orgánů činných v trestním řízení při zahájení trestního stíhání (nejde o nesprávný úřední postup), rozhodující je výsledek trestního stíhání (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 1 Cz 6/90, ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001, rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou dostupná na <http://www.nsoud.cz>).

Mezi účastníky řízení není sporu o tom, že trestní stíhání žalobce neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu, tudíž zde je nezákonné rozhodnutí ve smyslu ust. § 5, 7 odst. 1 a § 8 odst. 1 odškodňovacího zákona a žalovaná nese odpovědnost za škodu a nemajetkovou újmu vzniklou při výkonu veřejné moci.

12. Podle ustanovení § 31 odškodňovacího zákona náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Náhradu nákladů řízení může poškozený uplatnit jen tehdy, jestliže neměl možnost učinit tak v průběhu řízení na základě procesních předpisů, anebo jestliže mu náhrada nákladů takto již nebyla přiznána. Náklady zastoupení jsou součástí nákladů řízení. Zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování. Výše této odměny se určí podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně (odstavec 1,2 a 3).
13. Podle § 31a odst. 1 odškodňovacího zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle § 31a odst. 2 odškodňovacího zákona zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.
14. Ve věci uplatněného nároku na náhradu majetkové újmy spočívající ve vynaložených nákladech na obhajobu se soud prvního stupně správně při svém rozhodování řídil ustanoveními vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, v platném znění, advokátní tarif /AT/, a snažil se důsledně posuzovat účelnost vynaložených nákladů a výdajů, jak mu to ukládá zmíněný předpis. V judikatuře Ústavního soudu (např. sp. zn. I. ÚS 1099/09, II. ÚS 435/06, III. ÚS 791/07, III. ÚS 1855/07) bylo poukazováno na fixovaný závěr, že advokát zápisem do seznamu advokátů dal z ústavního hlediska předběžný souhlas mimo jiné k tomu, že v tomto ohledu bude omezeno jeho právo na zisk z podnikání, a tím ve své podstatě i podnikání samotné (čl. 26 Listiny). Toto omezení není pojímáno za rozporné s ústavním pořádkem, jestliže odpovídá principu proporcionality. Odvolací soud však přisvědčuje žalobci, že u dvou úkonů, a to odvolání proti rozsudkům Městského soudu v Praze, lze dospět k závěru, že došlo k mimořádnému zvýšení nároku na advokáta při poskytování právní služby pro okolnosti, kterými jsou postup orgánů činných v trestním řízení, medializace případu a délka trestního řízení, neboť ve vztahu k těmto konkrétním úkonům právní služby šlo o časově náročné úkony pro rozsáhlost konečného rozhodnutí, přičemž u těchto úkonů není časové hledisko pro výpočet odměny a náhrady již zohledněno. Podle ustanovení § 12 odst. 1 AT lze úkonů právní služby mimořádně obtížných, zejména je-li k nim třeba použití cizího práva nebo cizího jazyka, nebo u úkonů právní služby časově náročných může advokát zvýšit mimosmluvní odměnu až na trojnásobek. Nelze tedy ani vyloučit, že by takovou okolností mohl být postup orgánů činných v trestním řízení, medializace případu či délka trestního řízení. Tyto okolnosti však nemohou být zvažovány ve vztahu k věci samé, ale vždy jen ve vztahu ke konkrétním úkonům právní služby (srov. Rozsudky Nejvyššího soudu sp. zn. 30Cdo 4016/2016 a 28Cdo 4184/2009). Mimořádné zvýšení mimosmluvní sazby tak podle § 12 AT na trojnásobek činí

6 900 Kč za úkon, tj. o 4 600 Kč za úkon, celkem 9 200 Kč. Co se týká porady s klientem, je tento úkon vázán na splnění časové podmínky, tj. že advokát může takový úkon účtovat jen tehdy, pokud trvá déle než hodinu, a to podle § 11 písm. c)/ AT, a advokát musí jejich vykonání tvrdit a soudu doložit, aby si mohl učinit závěr o rozsahu tohoto úkonu právní služby a účelnosti. Odvolací soud souhlasí s vyhodnocením soudu prvního stupně, že tyto náklady nebyly účelné. Peněžité plnění představující škodu vzniklou žalobci v důsledku nezákonného trestního stíhání v podobě nákladů jejího právního zastoupení činí částku 603 929,50 Kč.

15. Ve věci uplatněného nároku na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu není na místě vznik nemajetkové újmy (jakkoliv je trestní stíhání spojeno vždy s jistým individuálním diskomfortem trestně stíhaných osob – srov. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 428/05, rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://www.nalus.usoud.cz>) presumovat, ale je nutno ji prokazovat, stejně jako intenzitu (případně) újmy. Okolnosti posuzovatelné jako následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby, mají být žalobcem (žalobci) tvrzeny a prokazovány. Jejich dopad do výše odškodnění je otázkou právního posouzení ze strany soudu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30Cdo 2813/2011). Pro tuto újmu se plně uplatní procesní povinnosti a břemena žalobce, včetně důkazního (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30Cdo 1964/2012).
16. Výše zadostiučinění přiznaného podle § 31a odst. 2 odškodňovacího zákona na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna. Nelze-li nalézt takový případ, který by se v podstatných znacích shodoval s projednávanou věcí, je třeba provést srovnání s jinými případy náhrad nemajetkové újmy, např. z titulu odpovědnosti státu za nezákonné omezení osobní svobody, nepřiměřenou délku řízení, náhrady nemajetkové újmy na zdraví ve formě bolestného nebo ztížení společenského uplatnění, újmy na osobnostních právech v rámci ochrany osobnosti, újmy z titulu porušení zákazu diskriminace podle obecné úpravy i v pracovněprávních vztazích, apod. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1747/2014).
17. Při stanovení výše zadostiučinění je třeba vycházet ze srovnatelných případů, v dané věci odvolací soud vzal v úvahu případy, které byly předmětem řízení u Městského soudu v Praze vedeny pod sp. zn. 20Co 318/2021, 62Co 335/2021 a 91Co 309/2022 a které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují, protože se týkají žalobcových spoluobžalovaných v téže trestní věci a nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním vylíčili obdobně. V prvním srovnatelném případě trvalo trestní řízení jen 4 roky a 4 měsíce, u ostatních shodně 7 let a 2 měsíce, přičemž s přihlédnutím ke všem okolnostem případu (jako členové Rady hlavního města nebyli z funkce v zastupitelstvu odvoláni, ač byli trestně stíháni jako žalobce, někteří se vrátili do politického života) a po srovnání s dalšími obdobnými případy soudy I. a II. stupně považovaly za přiměřená odškodnění peněžitým plněním ve výši 300 000 Kč, resp. 340 000 Kč, resp. 500 000 Kč. Žalobci lze přisvědčit, že judikatura vyšších soudů (např. nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 417/21, I.ÚS 4293/18 a I. ÚS 2551/13) konstatovala, že výkon politické funkce úzce souvisí s dodržováním určitých morálních a mravních pravidel, tedy s důvěryhodností politika, že stát zahájením trestního stíhání zasáhl stěžovatele jako politika na místě pro něj nanejvýš citlivém tím, že zpochybnil jeho důvěryhodnost, která je přitom rozhodná pro další působení ve veřejné funkci či obecně v politice. Soud je proto povinen při stanovování výše přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, za kterou odpovídá stát a jeho orgány, vždy pečlivě zvažovat veškeré okolnosti, za nichž k újmě došlo a k závažnosti této újmy, a musí přihlídnout ke všem nepříznivým následkům vyvolaným takovým trestním řízením a zvážit jeho veškeré negativní dopady, dotýkající se zejména osobnostní integrity konkrétního poškozeného.
18. V případě je proto třeba mít na zřeteli, že žalobce byl po dlouhá léta veřejně činnou osobou, významným politikem, starostou Xxx, členem zastupitelstva hlavního města Prahy, dokonce ve

funkci náměstka primátora xxx, lze souhlasit, že trestní stíhání mělo vliv na ukončení jeho politické kariéry, nepotvrdilo se původní podezření orgánů činných v trestním řízení, že žalobce spáchal trestný čin, kvůli němuž se stal účastníkem trestního řízení. Odvolací soud vyhodnotil situaci žalobce a dospěl k závěru, že jako u zmíněných poškozených byla v obdobné míře zasažena jeho osobností sféra, následky v politické sféře však byly u něho závažnější, proto v důsledku nezákonného rozhodnutí újma vznikla, kterou je třeba odškodnit částkou 550 000 Kč.

Lze jen ještě dodat, že je úkolem soudu při posouzení věci vyloučit vlivy ryze subjektivního charakteru, tj. způsob prožívání konkrétní újmy konkrétním poškozeným, a to z důvodu, že se tyto vlivy nachází zpravidla vně kauzálních vazeb. Jelikož je obecnou zkušeností, že vnitřní osobní prožitek nežádá neodpovídá jeho vnějšímu projevu, musí být posouzení míry nemajetkové újmy nezávislé na způsobu, jakým poškozený svou újmu popisuje. Nelze totiž přijmout, aby náhrada nemajetkové újmy závisela na okolnosti, jak barvitěho popisu je poškozený schopen, v důsledku čehož by např. osoby introvertní či jen nevyřečné byly v odškodnění znevýhodněny (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1294/2018).

19. Požadavek žalobce na přiznání úroků z prodlení má oporu v zákonné úpravě a v soudní judikatuře. Podle § 15 odškodňovacího zákona je stát povinen nahradit škodu do šesti měsíců ode dne, kdy poškozený nárok řádně uplatnil postupem podle § 14 odškodňovacího zákona. Marným uplynutím této lhůty se stát ocitá v prodlení a ode dne následujícího po uplynutí lhůty jej stíhá povinnost (sankce) zaplatit poškozenému též úrok z prodlení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2060/200, rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3151/2016).

20. Ve věci náhrady majetkové újmy spočívající v ušlém zisku, spočívající v plnění, kterého se žalobci dostávalo ve funkci v zastupitelstvu hlavního města Prahy a o které v důsledku trestního stíhání měl přijít, odvolací soud souhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že žalobci se nepodařilo prokázat, že hlavní příčinou jeho odvolání z funkce náměstka primátora xxx bylo trestní stíhání. Jak vyplynulo se zápisu ze zasedání Zastupitelstva hlavního města Prahy, hlasovalo se o odvolání všech 11 členů Rady formou tajného hlasování, přičemž odvolání byli kromě žalobce pouze další dva členové, a žalobci bylo zejména vytýkáno, že v xxx za půl druhého roku činnosti nic nevyřešil, a to z důvodu nevykonnosti, a nekonceptnosti, nedošlo k posunu ohledně financování Dopravního podniku hlavního města Prahy. To vyplynulo z obsahu dokumentů, kterými odvolací soud doplnil dokazování, a to Usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy č. xxx ze dne xxx, k návrhu personálních změn v Radě hl. m. Prahy, ve které mimo jiné „Zastupitelstvo hlavního města Prahy odvolává ke dni xxx podle bodu 2. J. N. z funkce náměstka primátora hl. m. Prahy:“, Zápisu z xxx. zasedání Zastupitelstva hl. m. Prahy – I. část, které se konalo dne xxx od 9.00 hod ve velké zasedací síni Nové radnice, kde je odvolání žalobce z funkce uvedeno na stranách 5. a 6 tohoto dokumentu, a ze STENOZÁPISU z xxx. zasedání Zastupitelstva hl. m. Prahy ze dne xxxx, kde je odvolání žalobce z funkce uvedeno zejména na stranách 12., 14. a 15., a dále pak také na stranách 16. až 19. Za situace, kdy spoluobžalovaní žalobce v trestním řízení nebyli z funkcí odvolání, i odvolací soud tak shodně uzavřel, že mezi trestním stíháním a odvoláním z uvedené funkce příčinnou souvislost nelze nalézt.

K odvolací námitce týkající se výše náhrady nákladů řízení je třeba uvést, že soud prvního stupně správně rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vycházel z judikátu Nejvyššího soudu sp. zn. 30Cdo 1435/2015, že při určování poměru úspěchu a neúspěchu účastníka, který vedle nároku na zadostiučinění za nemajetkovou újmu v řízení uplatnil rovněž nárok (nároky) na jiné peněžité plnění (objektivní kumulace), je zpravidla třeba vycházet ze vzájemného poměru tarifních hodnot takto uplatněných nároků, jež se stanoví podle § 8 a násl. advokátního tarifu.

21. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku ve věci samé (výrok II.) změnil pole § 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř. tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 159 200 Kč s úrokem z prodlení 8,25 % ročně od 12. 5. 2021 do zaplacení, jinak ho v tomto výroku (ohledně splatnosti) potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

22. O nákladech řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 2 a § 142 odst. 2 o. s. ř. Podle § 12 odst. 3 AT platí, že při spojení dvou a více věcí, pro něž spojení ke společnému projednání není stanoveno jiným právním předpisem, se za tarifní hodnotu považuje součet tarifních hodnot spojených věcí. Aplikováno na projednávanou věc, v níž uplatněné nároky spojil žalobce ke společnému projednání již v podané žalobě, to znamená, že se za tarifní hodnotu považuje částka 2 543 083 Kč, tj. zadostiučinění 50 000 Kč + 2 493 083 Kč náhrada škody na nákladech obhajoby 638 842 Kč a ušlém zisku 1 854 241 Kč.
Žalobce měl úspěch ve výši 1 153 929 (zadostiučinění 550 000 Kč a škoda na nákladech obhajoby 603 929 Kč, tedy jen 46 %, tudíž lze dovodit, že poměr úspěch a neúspěchu účastníků byl stejný. Odvolací soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. a násl. dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně.

Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat pouze dovolací soud.

Praha 5. dubna 2023

JUDr. Věra Sýkorová v. r.
předsedkyně senátu